

Grupa południowa: Pod Turzem, w oddzinku kapińskim, odparto zaczepkę patrolu niemieckiego. Pozatem na całym froncie pokój. Szef sztabu

„Das deutsche Thorn.“

Okrzyk tryumfu niechła rozbrzmiewa po Germanii laty niemieckich lat w od „Klaesche Schindelschau“ (omyłka składacza, ma być „Tägliche Rundschau“) poczywszy aż do lewicy, z satysfakcją w osłownych telegramach stwierdzają, że spis ludności w Toruniu z dnia 12 stycznia 1919, zarządzony na to, aby stwierdzić stosunek narodowości wobec rozpraw kongresu pokojowego, wykazał, jak okazująco właśnie Magistrat toruński wśród 47 443 mieszkańców 29 434 Niemców, 17 835 Polaków, 174 obco krajowców.

Mniejsza o to, że składacz tutejszego „Tageblattu“ zapomniiał dołączyć ostatniej piątki u liczby Polaków, wskutek czego w „pranie-mieckim“ Toruniu czytelnik niekierujący tej bi-buły doczyta się tylko 1783 Polaków — wszak-że i tak z lizb przez zawsze prawdomówne bi-lety berlińskie przyborzonych wynika, że Niemców jest 11 599 więcej niż Polaków; wo-bec tego naturalnie kongres pokojowy orzeknie, że 29 434 Niemców toruńskim stworzyć trzeba konieczną nową „Rzeczpospolitą toruńską“ — choć na ten cel właśnie urządzono spis.

Nie bez powodu odbył się on w chwili ścigania do zagrożonego Torunia band Grenz-schutzu i zapelniania jego warowni wszelkie-go rodzaju zakata niemiecką; sily ludności niemieckiej nie tak dosadnie nie manifestuje, jak strachone ze swiata liczne balastary, pro-dujące Niemcom w boju o utrzymanie „odwie-cznie niemieckich dzierżaw“ na „wschodzie“. Szkoda tylko, że liczby ich nie ujawniono. Badz co badz w chwili trwogi w styczniu 1919 nie było ich zapewne mniej, niż zalogi nie-gdyś w czasie pokoju, a więc np. w 1910 r. Nie-watpliwie mimo strat wojennych nie straciła na liczbie i ludność „najdziejniejszej“ niemiecka w Toruniu, tj. klejnot państwowego ustroju pruskiego, urzędnicy; przypuszczamy, że w czasie wojny potrzebniejsi byli na miejscu, że tak jak wszędzie na ziemiach polskich korzy-stali z reklamacji i że koniec końców teraz w przededniu powstania „Republiki toruńskiej“ nie będzie ich mniej niż w 1907 r. (spis ludno-sci podług zawodów.) W takim razie stwierdza-my, że w r. 1900 wzgl. 1907 było urzędowo w Toruniu wojska i urzędników 28,19 proc. ogółu mieszkańców, o ile policzymy tylko tych urzędników, których wymienia dział E 1-8 i C 12, i nast. spisu z 1907 r. Jednakże urzędni-czom żywiu poza tym w spisie rozrzuconego brwaja w zachodniej Polsce w poszczególnych powiatach setki i tysiące; jeżeli ich w Toruniu policzymy parę set. wówczas odsetka 28,19 proc. podniesie się do 30 proc. ludności.

Nie urzędzamy postanowień kongresu w sprawie Republiki toruńskiej, jednakże pewni jesteśmy, że tego nawianego ze swiata, usado-wionego przez rząd pruski lotnego żywiu kongres nie będzie liczył na równi z osiadłymi, stałymi żywiołami w kraju. Wówczas wykaże się w Toruniu na podstawie spisu z 1919 r.:

17 835 Polaków — 37,6 proc., 14 233 zalogi i urzędników — 30 proc., 174 obco krajowców — 0,4 proc., 15 211 Niemców — 32,0 proc. — razem 47 443 mieszkańców — 100 proc. czyli: najliczniejszym żywiołem w grodzie naszego Kopernika są Polacy; liczba swa przewyższając niemiecką o 2624 głów, są zatem żywiołem panującym.

Potrzebamy tylko wtrząść garnizon a od-setka Polaków w Toruniu, nawet gdyby urzę-dnicy Niemcy pozostali przekroczy 42 proc.

Na ziemiach zachodniej Polski Toruń na-leży do najbardziej słucznych środowisk, a właściwie zlewisk niemieckich; tylko dzięki te-mu oficjalnie okłamwać można świat jego rzekoma niemiecka przewaga. Tak wszakże na-istwymi jak ogólnymi od lat Michał niemiecki nie była ci, co o losach ziem polskich sta-nowić będą.

Nie koniec na tem. Liczby przez Magistrat toruński podane, porównane z urzędowymi da-tami z 1910 r. obwieszczenia tryumfu polskiej Torunia. Liczba mieszkańców wzrosła bowiem o 1216; pomimo to z malała liczba Niem-ców w 30 505 w r. 1910 na 29 434 w r. 1919 czy-li o 1071, liczba zaś Polaków podrosła z 14 907 jedno. i 663 dwujęzycznych czy-li z 5 570 w r. 1910 na 17 835 w r. b., czyli o 2 265 głów.

Cóż na te urzędowe rezultaty powie żydostwo berlińskie i hakatyzm? Nie — mi-lcząc będą jak milcza pewne zwierzęta, które oberwawszy po skórze za to, że nie w porę za-wyły, chowają ogon i skulone leżą w kacie. A może nasz poznanski „Tageblatt“ — nie-ste-ty osowiały, bo brak w nim Ginzelskiej hu-morystyki — umiennieć nieco obracać swo-je rezultaty z 1783 Polakami zamiast 17 835 i ostatecznie dowiedzie, jaka to ogromna prze-waga ma „rdzenna“ niemiecka żywiu w Toruniu. Tylko broń Boże niech nie załrzy czasem do urzędowego spisu dzieci szkol-nych z 1911 r., aby do reszły humoru nie stracił lub co gorszego mu się nie przydarzyło; bo-wiem — o zgrozo! — z dziećmi i szkół lud-o-wych w tym arcywiecznym mieście jest polskich aż 61,38 procent!!

Oto: das deutsche Thorn!

Cz. K.

Wiadomości polityczne.

Cześć strzelali nabojami Dum-Dum, Kraków (PAT.) Podczas ostatniej de-strakcji niemieckiej w Czechach żołnierze czescy używali kul dum-dum. Stwierdzono, że żołnierze czescy strzelali nabojami fabryk austriackich.

Nasze sprawy.

— Co sądzi o p. Kulerskim w Grudziądzu. Na wiecu zwołanym przez Nar. Stron. Robotni-ków w Grudziądzu, w obecności kilkuset ucze-stników uchwalono po krytyce działalności p. Wiktora Kulerskiego następującą rezolucję: „My zebrani na wiecu Nar. Stron. Rob. u-chwalamy: Ze względu na to, że p. Wiktor Ku-lerski do miasta Grudziądza nie należy, dalej ze względu na to, że polityka p. W. Kulerskiego względem Naczelnej Rady Ludowej i Koalicji jest nam w wysokim stopniu niesympatyczna,

wzywamy p. W. Kulerskiego, żeby złożył pias-towany przez się urząd w Radzie Ludowej (m. Grudziądza). Zarazem prosimy Komitet Wy-borczy o ponowne zwołanie wieca wyborczego, któryby tę sprawę załatwił.“

— Dzień zapustny w Toruniu nie należał do nader przyjemnych, bo oto co czytamy w „Gaz. Toruński“:

„Od godziny 6 nad wieczorem byliśmy świadkami szczególnego pogotowia wojska. — Zaufane oddziały wojsk, do których wielu nie-litnich ochotników należało, w helmach stało-wych odgraniczyło ulicę Łaziebną, przy której znajduje się komendantura wojskowa, lub w silnych oddziałach patrolowych przebiegali uli-cę miasta. Z nastaniem mroku rozległy się syren-y i „kerndeutsche Maenner“, zgrupowali się w koczach uzbrojeni na wszelki wypadek od stóp do głów, Koszary pozamykano.

Jeszcze późno w noc, aż do rana, roztoczo-no nad ulicami Torunia i na przedmieściach ściśła kontrola, wśród żołnierzy widocznym by-lo pewne zdenerwowanie.

Swiałło gazowe stało całą noc do dyspozy-cji, to też w niejednym domu prywatną zabawą urządzano mroczny zapustny przy świetle gazomem lub elektryczn., bawiąc się godnie i snując marzenia na przyszłość.“

— Sieroty westfalskie nie przysiadają narazie z powodu przeszkód komunikacyjnych. O póź-niejszym przyjeździe osobom interesowanym natychmiast doniesiemy.

Tow. Opieki nad dziećmi katol. w Toruniu.

Sprawy społeczne i gospodarcze.

Stowarzyszenie Leśników Polskich. Z War-szawy piszą nam: Ulegając powszechnie od-czuwanej potrzebie wspólnego porozumienia się Zarząd Stowarzyszenia Leśników Polskich zwo-luje na dzień 15. marca r.b. ogólną zebranie członków Stowarzyszenia. Najważniejszym przedmiotem obrad będzie sprawa połączenia się leśników ze wszystkich ziem polskich w je-den ogólny Związek, wybór przedstawicieli Sto-warzyszenia na zjazd delegatów leśników ze wszystkich trzech b. zaborów i danie im odpo-wiednich dyrektyw. Sprawa ta jest tak donio-sła, że niewatpliwie zachęci członków do jak-najliczniejszego stawienia się. Zebranie odby-dzie się w lokalu Średniej Szkoły Leśnej w Warszawie, plac Trzech Krzyży nr. 8 o godz. 4 po południu.

O pomoc dla inwalidów wojennych.

Nawiązując do odczytu p. Dr. Trzcińskiego, zamieszczonego przed kilku dniami w pi-smie Waszem, chciałabym dodać słów kilka w kwestii pomocy dla inwalidów wojennych.

Rzeczywiście mało dotąd społeczeństwa na-sze przychyliło się do niesienia ulgi tym naj-biedniejszym z biednych, mało popłynęło dą-ków tak ofiarnej zwykłe dzielnicy ku po-lepszeniu doli tych, którzy krew swoją, sily i zdolność nawet do pracy dalszej złożyli w hołdzie Ojczyźnie.

A może też wśród weselszego niż dotąd karnawału — wśród strójnych w szandary u-lie gwarnych — wśród pomyślnych wieści i śmiesznych coraz nadziei — zapomniano o przepełnionych lazaretach, o smutnych posta-ciach z trudem przesuwających się wzdłuż murów i kalekach opierających się na kija-kach lub wodzących zgasnioną w wielkiej ci-zymy po wesółch twarzach przechodniów?

Może nie wiemy o tem, że co kilka dni z ust lekarza pada wyrok nieubłagany na zro-pacone niepełnowartości chorego: „nieuleczal-ny“ — że potem w szary tłum zapada jedna jednostka więcej, która z głucho w żalem wspomina tych, co zdrowi i w pełni sił cieszą się odbudową Ojczyzny, a dla wiernych jej obrońców i wskrzesiocieli nie mają nawet brat-nego uśmiechu. My zdrowi i szczęśliwi nie za-pominajmy o jednostkach z pomiędzy nas najsłabszych. Nie zapominajmy o inwalidach wojennych.

Nieśmy im dary cenne, ofiarne, — wspie-rajmy ich dobrem słowem, uśmiechem trosk-liwym i chętną usługą.

Do pomocy natychmiastowej zdarza się sposobność już w środę, bo na wielkiej sali bazarowej odbędzie się „Wieczór słowa i pie-sni“ na rzecz naszych inwalidów wojennych. Program doborowy, a cel wzniosły i szlache-tny, więc społeczeństwo zapelni sale po brzegi i ofiarujmy grosz złoży dla tych, co w naszej o-bronie poświęcili najdroższy skarb — zdrowie. Jawor.

Składki i pokwitowania.

— W administracji pisma naszego

złożono następujące składki:
Na Wojsko Pol.: Zofia Pawłowska zam. kwiatów dla p. Kazim. Stark 5 m. Zebr. na komplecie p. Flechtmannów 52 m. Zebr. na imien. p. Kazim. Tyrakowskiej 45 m. No-waczkiwicz z Manieczek zebr. na herbatce 20 m. Koło Śpiewackie Polskie w Poznaniu 869,90 m. Przyborska z Rogoźna zam. kwia-tów dla p. Stefana Sujaka 10 m. M. Lang-nerowa z Jeżewa zam. wieńca na trumnę sp. Andrzeja Wizego z Dierzchnicy 100 m. Ste-lan Wize z Jeżewa 26 m. Józef Drewniak z Nekli 20 m. Wygrane w lot. na im. w Po-taszycach 31,40 m. Rodzina Waberskich z Pobiedzisk ku uczcz. pam. męża i ojca 100 m. Zebr. w lokalu p. Zieliwickiego przez komisa-rza pol. II obwodu p. Przepierzyńskiego 200 m. Zam. kwiatów na trumnę sp. Henryka Kar-lewicz grono koleżanek siostry Jęgo 16 m. Zebr. na weselu żandarma Anton. Waligór-skiego i Petroneli Witkowskiej z Błowa 24 m. Razem z poprz. 67523,99 m.

Na Lwówian: B. S. 5 m. S. S. zam. prezentu dla p. R. D. 20 m. Szkoła poni. przy Pl. Sławnym 108 m. Rodzina Waberskich z Pobiedzisk ku uczcz. pam. męża i o-jca 100 m. Zebr. na ślubie pp. Talarczyków 65 m. Ks. Z. J. z Błowa od Wład. Popo-wicza 50 m. Inżynier Krauze zam. kwiatów dla p. Stefana Sujaka 20 m. Z okazji srebr. wesela pp. Pruskich 135 m. Winc. Wierzbicki

20 m. W. P. zam. kwiatów na imieniny p. Adamskiej 100 m. Ks. Dams 198 m. Dzieci szkolki frebl. zam. kwiatów imien. dla p. Dr. Ludomiry Koehlerowej 125 m. Zebranie przez Witolda i Bolesia Koehlerów na imien. matki 130 m. Maksymilian Sorce 5 m. Bronisław Sorce 5 m. Stanisława Sorce 3 m. Kültz 1 m. N. N. 3 m. Zebr. przez p. S. Andrzejewskiego dyr. chóru kośc. przy Bożem Ciele 140,50 m. Razem z poprz. 29352,61 m.

Na Skarb Państwowy Polski: Napacha-nie i Kobylniki 90 m. Boginka Robinska w zlocie 10 m. Za pośredn. p. J. Ziemińskiej zło-żyły uczenn. szkoły p. Linke 236 m. w tem 60 m. w zlocie. Izabela Matecka z Rokose-wa 90 m. w zlocie. Razem z poprz. 1260 m

Wiadomości miejscowe i potoczne

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE.

— Teatr Polski w Ogrodzie Potockiego w Poznaniu.

We wtorek: „Łapownicy“ (Intrnatna posada).

W środę: „Czarewicz“.

W czwartek: „Łapownicy“.

— Z sali koncertowej. Wczoraj w ponie-dzialek odbył się w wielkiej sali bazarowej koncert na cel dobroczynny, urządzony przez grono Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Pau-lo. Koncert wzbudził większe zainteresowanie nietylko dlatego, że chodziło o cel szlachetny, ale zapewne także z powodu występu znako-mitego skrzypka naszego, jakim jest bez-sprzecznie p. Zdzisław Jahne, który już kil-kakrotnie, a zawsze z wielkiem powodzeniem, popisywał się na koncertach jako wirtuoz miary niepośledniej. Popis poniedziałkowy pochlebna opinie o nim mógł tylko utrwalić. Artysta zagrał nam kilka kompozycji Dwor-zaka, Vieuxtempsa, a w końcu drobniejsze utwory Czaikowskiego, Wieniawskiego i Sgan-batiego.

Do udatnej części programu należały też produkcje solowe pianisty p. Eichstaedta. Urocznieniem wieczoru koncertowego były również popisy śpiewaczki operowej p. Ja-nowskiej.

Publiczność zebrała się bardzo licznie. Wykonawców obdarzano olaskami hojnie. (Kr.)

— Profesor Stanisław Zwierzchowski, Wielkopolemianin rodem, który w Stanach Zie-dnoczonych wybitnie zajął stanowisko jako profesor uniwersytetu Ann Arbor i jako dzia-łacz polski, przybył do Poznania. Profesor Zwierzchowski bawił ostatnio w Parwzu, gdzie w pracach, dotyczących przysposobienia spra-wy polskiej na kongres pokojowy czynny wziął udział.

— Echa wypadku w Ławicy. Wo-bee nieścisłych wieści o wypadku podczas niedzielnych oględzin lotniska w Ławicy, do-nosi nam dowódcą stacji lotniczej, podporucznik p. Dziembowski, że pilot, sierżant Roz-miarek odniósł tylko lekkie obrażenia. Wobec zdania lekarzy wyzdrowieje on w krótkim czasie, o ile nie zajdą nadzwyczajne komplikacje.

Wczoraj odwiedził chorego lotnika gene-rał francuski Niessel, członek misji koali-cyjnej.

— Związek Akademików Polskich. Zebranie w przyszłą sobotę 15. bm. o godz. 6. na sali Gospody Polskiej, św. Marcina 40. Na porządku obrad między innymi referat: O drogę przyszłości naszej.

— Operetka warszawska „Możaj-ka“ rozpoczyna gościnę w środę, 12. bm. w teatrze „Apollo“ gośnią operetka-revue Kie-drzyńskiego i Reynela pt.: „Warszawka i Kra-kusik“. Punktem kulminacyjnym operetki to bal u Augusty Germanji, w którym ucze-stniczy Wilhelm II, król macedoński, prze-po-wiadający pogrom całemu światu, oraz ukaza-nie się koalicji na tle Grunwaldu, łączącej w jedną całość Poznań, Kraków i Warszawę. — Śpiewy, balet, nowe dekoracje i kostjomy. Reperuar:

W środę, 12. bm. Warszawa i Krakusik. W czwartek, 13. bm. Warszawa i Kra-kusik.

W piątek, 14. bm. Warszawa i Krakusik.

W sobotę, 15. bm. Warszawa i Krakusik.

W niedzielę, 16. bm. po południu i wie-czorem Warszawa i Krakusik.

— W spisie polskich nazw ulic, po-danym przez nas wczoraj, zachodzi pewna niedokładność, a mianowicie Urbanowstr. nazywa się: Droga Urbanowska (a nie ul. Urbanowska).

— Ołbrzymia manifestacja wczorajszą, podjęta samorzutnie na rzecz odzyskania Gdańska dla Polski, udała się nadzwyczaj-nie. Już przed godz. 6. zaczęły się tłumy publi-czności zbierać na Starym Rynku, skąd pierw-sza grupa udała się w pochodzie do zamku, za-bierając po drodze zgromadzonych na Placu Wolności. Do przybyłych przemówił poseł St. Nowicki na temat praw naszych do starego Gdańska, zrabowanego nam przez przeszło wie-kiem.

Tymczasem gromadzić zaczęły się na Ry-nku dalsze rzesze z chorągiewami i tablicami, na których widniały napisy: „Żądany polskiego Gdańska“, „Żądany wyrzutek morskiego z własnym portem“ itd. Pochód ruszył znów w stronę zamku, zaludniając cały dziedziniec zamkowy oraz plac przed zamkiem. Rze-sze wprost niezliczone. Po drodze jak i przed zamkiem rozbrzmiewały słowa „Roty“, „Mazur-ka Dąbrowskiego“ oraz hymn narodowego „Boże coś Polskę“. Ze stopni palacu przemówił pierwszy ks. prob. Ludwiczak, następnie przewodn. Rady L. m. Poznania p. Dr. Meis-sner. Wzniesiono niemilkące okrzyki na cześć polskiego Gdańska jak również na cześć przedstawicieli koalicji w Poznaniu. Mani-festanci udali się z powrotem w ołbrzymim po-chodzie św. Marcinem przed pomnik Mickiewi-cza, gdzie po odśpiewaniu pieśni narodowych, po przemówieniu krótkim p. J. Marwega po-czyto się rozchodzić do domów. — Manifestacja zadokumentowała najwyraźniej, że nie jedno-stki polityczne, nie cały naród domaga się zwrotu burtu polskiego, zwrotu Gdańska, bez którego

Polska aczkolwiek wolna, nadal musiałaby po-zostać niewolnicą swoich sąsiadów. Ze zaś była nieprzygotowaną, zupełnie samorzną, dowa-dem — że nie było żadnych drukowanych o-dezw, nie było nawet wiadomości w gazetach. Pobudką jedyną stał się chyba tylko wiec nie-dzielny urządzony w sali teatru „Apollo“.

— W sprawie głośnej afery fałszowania pieniędzy aresztowano jako głównych wino-wajców drogerzystę W. Offierskiego, właścicie-la drogerji na Chwaliszewie i drugiego na Grobli, jego żonę oraz drogerzystę Duszyńskiego, mie-szkającego przy Czartorji (Tamie Berdychow-skiej). Przeprowadzona u nich rewizja wykry-ła płyty do fabrykowania fałszywków, papi-erowych 50-markówek oraz gotowych już fał-szywków w sumie około 80 tysięcy marek. Według doniesienia jednej z tutejszych gazet niemieckich mają to być prawdziwe płyty, skradzione w Banku Rzeszy w Berlinie podczas rozruchów styczniowych tamże. Ogólna suma fałszowanych papierów nie została jeszcze u-stalona.

— Zmiana właścicieli. Pan M. Czubek, właściciel znanej firmy M. Czubek i Sp. w Poz-naniu, skład materiałów budowlanych, nabył drogą kupna z rąk obcych od spadkobierców Max Schenk w Antoninie pod Poznaniem pa-rową cegielnię włącznie 215 morgów ziemi z po-kladami żwiru. Mając surowiec na miejscu, za-mierza firma przy cegielni postawić fabrykę wyrobów w sztucznym kamieniu.

— Interesujące przedstawienia kinemat-o-graficzne według pięknych i zajmujących zdjęć generalnego sztabu francuskiego, urządzane ob-cie na wielkiej sali Apollo, powinny być we-szech miar zaciekać szeroki ogół naszej pu-bliczności. Obejmują one żywo obchodzące nas sceny, epizody i zdarzenia z ostatniej wojny na-rodów, jak przysięga generała Hallera w obec-ności Poincarégo, Clemenceau, Focha, Petaina i innych, poświęcenie naszych sztabów naro-dowych, wręczanie tyczeż dowódców pułków polskich przez prezydenta Francji, sceny z u-roczystości w Alzacji i Lotaryngji, urządzonych na cześć Francji, powitanie wojsk francuskich w Strasburgu i Metz. W skład przedstawienia wchodzi również powitanie członków misji ko-alicyjnej na dworcu poznańskim, parada na placu Wolności oraz przyjęcie misji na ratu-szu. Te same filmy, demonstrowane przed kil-ku dniami przez p. Jana Skarbka-Malczew-skiego w pałacu Głównego Dowództwa, stano-wiły zajmujące urozmaicenie programu wie-czoru, wydanego przez generała Dowódcę Mu-sińskiego dla członków przebywającej w Pozna-niu misji koalicyjnej oraz zaproszonych gości.

— Bura sekcja handlu i przemysłu Nacz. Rady Ludowej załatwiającej wszelkie urzędowe sprawy wchodzące w zakres handlu, przemys-lu, rzemiosła i górnictwa znajdują się obecnie w lokalach starej dyrekcji kolejowej, ul. Lud-wiki nr. 10, pokój 76 g. h. telef. 2962. Godziny biurowe od 9. do 4.

— W sprawie kolejki elektrycznej piszą nam z miasta: Rzecz zupełnie naturalna, że ta-blice umieszczone na tramwajach muszą mieć napisy li tylko polskie, tak, jak za czasów rzą-dów niemieckich były tylko niemieckie. Poz-nań przedewszystkiem musi i na zewnątrz być polskim. Co do tej kwestji o żadnej tolerancji mowy być nie może. Czy możemy mówić, się-gając pamięcią, o tolerancji Niemców wobec nas? Dlaczego wczynie jakieś ustępstwa wobec Niemców, ustępstwa, o jakich my pod ich pa-nowaniem nawet marzyć nie mogliśmy. Prze-cież nie zapomnieliśmy, jak nawet niewinne napisy umieszczone na domach prywatnych, jak np. „Wchód z ulicy Wrocławskiej“ musia-ły być zastąpione napisem „Wchód z Breslauer-strasse“, bo to przecież doprowadziły mogło do nieporozumień (irrefuehrend). A czy nie może doprowadzić do nieporozumień „Freiheits-platz“ zamiast „Plac Wolności“? — Nie kieruj-my się zbytnią tolerancją, bo byłoby to wprost śmieszne wobec „dobrodziejstw“, jakich do-znaliśmy przez dziesiątki lat od Niemców.

Gdy Niemcy weszli do Warszawy, umieli się doskonale informować na ulicach o czysto polskich nazwach, wiedzieli oni bardzo dobrze, jak się zwie ulica, gdzie dobra polska kiełbasa lub dobre ciastka ze śmietaną, będą oni więc również dobrze mogli się informować na uli-cach polskiego Poznania.

Tyle nasz korespondent. Co do nas, to — nie rozstrzygać spraw napisów jako ta-kie — sadzimy, że nie będziemy naśladować metod niemieckich lecz według sprawiedliwo-sci i słusznosci postąpimy.

— W składnicy przedmiotów złotych, o-fiarowanych na rzecz skarbu polskiego w Ban-ku Przemysłowców w Poznaniu, złożyli: 1) ks. Iciek za pośrednictwem p. Plucińskiego, złoty pierścionek, 2) ks. Iciek 5 dolarów złotych, 3) Józef Jasiński 200 mk. w zlocie, 4) Jadwiga Losow medal złoty pamiątkowy, 6) Dr. Bog-dan Amrogowicz obrączka ślubna, złoty łańcuch do zegarka, 7) Michał Zygański bransoletka zło-ta, 8) Bolesław Hahn łańcuch złoty do zegar-ka, 300 marek w zlocie, 9) Ludwika Suszyńska pierścionek i brelok złoty, 10) Joanna Kostecka 200 mk. w zlocie, jeden łańcuch i dwa guzik złote, 11) Ludwik Werwicki obrączka ślubna, 12) Nikodem Wolniewicz 20 mk. w zlocie, 1 przedmiot srebrnych i 6 przedm. w zło-tych od p. Hartingera, 13) Teofila Zielińska łańcuszek złoty, 14) Teodora Kunow 80 mk. w zlocie, 15) Pelagja Teichert 30 mk. w zlocie i 2 mk. w srebrze, 16) Antonina Maciejewska 10 mk. w zlocie, 17) ks. Cichowski 20 mk. w zlo-cie, 10 mk. w srebrze, 1 koroncz srebrna, 18) P. J. sygnet pamiątkowy i obrączka ślubna, 19) Helena Kaczmarek 50 mk. w zlocie, 20) Emil-ja Broeckere złotą bransoletkę.

Składnica otwarta jest codziennie od 9. do 11 przed połudn. (I. pierzo z ulicy Sieroczej). Wydział bankowy przy Nacz. Radzie Ludowej, Dr. Bajonki.

— Do weteranów. Otrzymujemy odczyt następujący: W następstwie rozkazu kom. J. Piłsudskiego z d. 21. stycznia r.b. co do „zali-czenia do szeregow wojska wszystkich wetera-nów 1863-64 r. z prawem noszenia mundurów wojsk polskich w dni uroczyste“, warszawski Stow. wzajemnej pomocy uczestników powsta-nia 1863 r. (Nowy Zjazd nr. 3) prosi wszyst-kich weteranów i inwalidów, zamieszkałych na obszarze W. Królestwa Polskiego oraz w Wiel-kopolce o zgłoszenie swej przynależności do o-sób, biorących czynny udział w wypadkach, a 1863 r. tak w organizacjach jak i oddziałach

a w szczególności swych imion, nazwisk i adresów dla umożliwienia Stowarzyszeniu wystąpienia im do wypełnienia odpowiedzialności kwestionariuszowej dla sporządzenia pełnej listy, o ile nie jeszcze żyjących weteranów, jak i zapisania ich w poczet członków Stowarzyszenia, o ile się do tego zechcą przychylić. Weterani, mieszkający w Galicji, zechcą zapisać się w poczet członków Stowarzyszenia weteranów, mających swe siedziby we Lwowie lub Krakowie.

Wykład p. Adama Grzymały-Siedleckiego. W ostatniej chwili przypominamy, że dzisiaj, na sali Bazarowej o godzinie 7. wygłosi A. Grzymała-Siedlecki wykład o literaturze polskiej wczorajszej, dzisiejszej i jutrzejszej. Czysty dochód przeznaczony na kasę emerytalną Tow. dziennikarzy i literatów. Po wykładzie skromna herbata w hotelu Rzymskim (nie na sali Bazarowej). Wstęp 3 mk.

Towarzystwo Dziennikarzy i Literatów zaprasza na wieczór ten wszystkich życzliwych.

SKRZYŃKA DO LISTÓW.

Mich. Cemp, Now. Skalm.: Dr. B. Szulcowski, ul. Podgórna 2. (K)

RUCH W TOWARZYSTWACH.

Z Sokola poznańskiego. Zebranie miesięczne w środę, 12. bm. w sali Gospody Polskiej św. Marcin 40. Na porządku obrad wykład dr. Tadeusza Schultza „O wychowaniu fizycznym”. Początek o godz. 7 i pół wieczorem.

Tow. Urzędników Ubezpieczeniowych. Zebranie odbędzie się w czwartek 13. bm. o godz. 6. na wielkiej sali Gospody Polskiej przy ul. św. Marcina 40. Na porządku obrad: zatwierdzenie ustaw i wybór zarządu.

Sokół Poznań-Śródm. Ćwiczenia gimnastyczne dla drużyn i drużek odbywają się regularnie co czwartek od godz. 7 i 8 i pół wiecz. na sali ćwiczeń przy ulicy Bydgoskiej.

Tow. śpiewu „Halka”. Zebrania w środę 12. bm. o pół do 8 w lokalu drh. Matysiaka W. Berlińska 65. Lekcje śpiewu odbywają się regularnie w poniedziałki i czwartki o godz. pół do 8. w lokalu Towarzystwa.

Sprawa polska w Niem. Zgrom. Nar. w Weimarze.

Na posiedzeniu Niemieckiego Zgromadzenia Narodowego w Weimarze zgłoszono interpelację w sprawie stosunków w Księstwie Poznańskim, w której mowa o hańbie odczuwanej przez Niemcy, wskutek pociągnięcia linii demarkacyjnej na „ziemi niemieckiej”. Niemców obowiązuje się do zaprzestania walki, Polaków rzekomo nie. Interpelacja żąda obrony energicznej. Przutacza się w niej taki absurd, że Niemcy tutejsi 50 procent dochodu muszą oddawać na wojsko polskie. Interpelację uzasadniała pani Dr. Schirmacher (Deutsch-Nationale Volkspartei).

Odpowiadał minister Erzberger, zapewniając, iż w myśl umowy z generałem Dupont kroki nieprzyjacielskie po obu stronach mają ustać i że wysłani będą oficerowie obu stron celem umożliwienia naruszenia linii demarkacyjnej. Komisja rozjemowa zajmuje się ochroną mieszkańców niemieckich.

Wszyscy zakładnicy mają być wypuszczeni, o ile nie wdrożono przeciw nim śledztwa karnego. Z chwilą zaprzestania kroków nieprzyjacielskich ruch kolejowy i okrętowy w prowincji poznańskiej będzie przywrócony. Należy się spodziewać, że z za linii demarkacyjnej będziemy mogli otrzymywać plody rolnicze.

Sojusznicy przyrzekli, że Polakom nie wolno będzie przekroczyć linii demarkacyjnej.

Byłoby lepiej się stało, gdyby już dawniej pruska polityka polska była należała uwzględnić zasadniczo prawa narodu polskiego, wówczas sytuacja byłaby dla nas o wiele pomyślniejsza. (Oklaski w centrum).

Prawdą jest, że szacunek dla rządu niemieckiego zmalał, ale głównym powodem tego jest to, że dziesiątki tysięcy żołnierzy niemieckich z tysiącami oficerów w Warszawie uciekli przed 800 żołnierzami polskimi. Ta ucieczka niemieckiej dwudziestokrotnej przewagi liczebnej przed źle uzbrojonymi członkami polskich oddziałów ochotniczych ogromnie osłabiła powagę Niemców.

Pruski podsekretarz stanu Heinrich oświadcza, iż rząd pruski żąda wobec misji koalicyjnej, aby prowincja poznańska pozostała częścią składową Niemiec i Krus, aby urzędy ustanowione przez Niemcy i Prusy w szczególności kolejowe i kasy publiczne jako takie zostały uznane, aby nauczyciele mogli wykonywać swe czynności, aby prawa własności zostały przywrócone, ewentualnie odszkodowane oraz poczty, koleje i telegrafy nie były uszkodzone. Sprawę dostawy żywności z Księstwa spodziewa się rząd pruski załatwić wzajemnie za dowóz węgla.

Jak widzimy, rząd pruski ma jeszcze co do nas daleko idące „nadzieje”. W dyskusji nad interpelacją używali sobie rozmaitości mowy na stosunkach naszych, które zapewne jeszcze w coraz to większym stopniu budzić będą „niezadowolenie” patrijotów niemieckich w Weimarze.

Ostatnie wiadomości.

Z walk ulicznych w Berlinie.

Berlin, 10. III. W piątek toczyły się walki krwawe na ulicach Berlina w dalszym ciągu. Na pozór wojska rządowe były wszędzie górą, lecz spartakiści z swej strony nie dawali za wygraną. Szczególnie w wschodnich dzielnicach wrzała walka do upadłego. Przy moście Janowickim, przy ul. Długiej, Frankfurckiej i Palisaden pobudowano barykady, o które toczyły się walki.

W uzupełnieniu wiadomości nadechodzących z Berlina dowiadujemy się drogą iskrową, że spartakiści usiłowali kilkakrotnie zdobyć przedzium policji w Lichtenbergu ale za każdym razem zostali odparci. Ostatecznie w sobotę nad wieczorem udało im się zająć przedzium szturmem. W gmachu przedzium zostali około 60 urzędników, których przewieźli na samochodach do pobliskiej głównej siedziby spartakistów. 57 z pośród tych urzędników zamordowali spartakiści w iście zwierzęcy sposób. Jedynie tylko trzech urzędników zdolało się uratować ucieczką. Oprócz tego udało się spartakistom zwyciężyć kilka luźnych oddziałów wojsk rządowych i wziąć do niewoli. Większość wziętych do niewoli żołnierzy została również zamordowana. W niedzielę rozgrywały się zaciełe walki w wschodnich częściach Berlina, gdzie pomimo porażki, trzy mały się jeszcze silnie obwarowane oddziały spartakistów. Późno w nocy udało się oddziałom rządowym osaczyć spartakistów w głównej ich siedzibie i w najważniejszym ich punkcie oparcia, w Lichtenbergu. Walki w tej części Berlina trwają dalej.

Stan oblężenia na Mazurach.

Olsztyn, 10. III. Komenderujący general 20. korpusu ogłosił nad powiatami olsztyńskim, olsztyńskim i wiejskim, ostródzkim, nabor-skim, szczycieńskim, jasnoborskim, elekim, leckim i lubawskim stan oblężenia, ponieważ Niemcy znajdują się w wojnie z Polską.

Niepokoje i strajki na Górnym Śląsku.

Bytom, 10. III. Strajk na kopalniach górnośląskich znów się szerzy. Obejmuje on 15 kopalni. Zachodzą przytem niepokoje i pła-drowania.

W Radzionce urządzono szturm na zapasy gminne, rabując środki spożywcze w sumie około 90 tysięcy marek. W Mikulczycach urządzono napad na dworzec, przytem poturbowano urzędników, rozpadając ich na cztery wiatry. To samo stało się na dworcu w Borzygwerku, gdzie pozbawiono porządku tor kolejowy. Na skutek tych zajść ogłoszono komenda 6. korpusu w Wrocławiu w porozumieniu z Radą Ludową Wrocławia oraz Centr. Radą dla Śląska, stan oblężenia nad powiatami: kluczborskim, oleśkim, opolskim, kozielskim, strzeleckim, lublińskim, tarnowskim, gliwickim, zaborskim, bytomskim, katowickim, pszczyńskim, rybnickim i raciborskim. Ostatnio ogłoszono również stan oblężenia nad powiatem królewskohuckim. A zatem cały polski Górny Śląsk jest pod batogiem praw wydawanych z Wrocławia.

Cesarz Wilhelm przed sądem.

Parýž. (Havas. — PAT.) Według „Hom me Libre” komisja odpowiedzialności za wojnę postanowiła postawić cesarza Wilhelma i współwinowajców przed trybunałem narodowy. Epiteta obstarbi przy warunkach rozejmu. Parýž. (Havas. — PAT.) Jak donoszą dzienniki, zakomunikuje admirał Weymss w połowie bieżącego tygodnia niemieckiej delegacji w Brukseli notę mocarstw sprzymierzonych domagającą się dokładnego wypełnienia

artykułu ósmego warunku rozejmu. Sądząc z ogólnego wrażenia rząd niemiecki nie będzie się dłużej opierał.

Konkurs na metodykę języka polskiego.

Państwowy Instytut Pedagogiczny w Warszawie (plac Trzech Krzyży 8), ogłosił konkurs na pracę z metodyki języka polskiego. Konkurs ten ma na celu pobudzenie pedagogów polskich do pracy nad dziedziną dość zaniedbaną w naszej literaturze, a niezmienne ważną wobec nieodzownej konieczności podniesienia poziomu nauczania języka ojczystego w szkole polskiej.

Warunki konkursu są następujące:

Autor ma traktować „język polski” jako jednolity przedmiot wykładowy w całym przebiegu nauczania szkolnego od gramatyki do historii włącznie, uwzględniając oczywiście różnicę poziomów. Nauka powinna być oparta przede wszystkim o lekturę i winna wprowadzić gramatykę historyczną.

Na te trzy zasad pracy konkursowa powinna zawierać:

1. Ogólny plan nauki języka polskiego na poziomie niższym (wyższe klasy szkoły powszechnej) i na poziomie wyższym (gimnazjum 5-letnie).

2. Związany z tem ogólny plan języka polskiego — i

3. opracowaną przynajmniej jedną ważniejszą część metodyki języka polskiego, lub zagadnienie metodyczne.

Termin nadsyłania prac upływa z dniem 1. IX. 1919. Do prac przepisanych na maszynie, o ile możliwości w kilku egzemplarzach, powinna być dołączona zaklejona koperta, zawierająca nazwisko i adres autora, opatrzona na wierzchu tem samym godłem, co i praca.

Nagrody wynoszą: I. — 800 mk., II. — 500 mk. Sąd konkursowy może zamiast takich nagród przyznać dwie jednakowe po 650 mk., lub 4 po 325 mk.

Nagrodzone prace Instytut ma prawo wydać drukiem, jako swoją własność; przy następnych wydaniach pierwszeństwo również ma Instytut.

Jeżeli praca przekroczy rozmiarami trzy arkusze, (jak przegląd pedagogiczny) autorowi przysługiwane będzie dodatkowe honorarium.

Instytutowi pedagogicznemu przysługuje nadto prawo nabycia do druku prac nienagrodzonych przez Komitet Konkursowy.

Do składu Komitetu Konkursowego wchodzi 2 przedstawicieli Rady Instytutu, 2 przedstawicieli Sekcji szkół średnich M. W. R. i O. P., oraz 2 przedstawicieli Tow. Nauczycieli i Nauczycielek Szkół średnich i wyższych (lub towarzystwa je zastępujące).

Skład Komitetu będzie ogłoszony później.

SPRZEDAŻE

Wate opatrunkowa

w mniejszych i większych opakowaniach odda n2127 Apteka w Żerkowie.

Suche drzewo

opałowe

80 wagonów. Dostawa natychmiastowa. Pieknie debowo i sosnowo i drągi sosn. tylko wagonami. C. Witke, Poznań, hurtowy skład drzewa opałowego, s. 5782

Kuźnia

z domem mieszkalnym i calkiem urządzeniem, bardzo dobrze zaprowadzona i w dobrem położeniu z powodu braku zdrowia na sprzedaż. Wpł. 10 do 16 tys. mk. Zgłosz. przyjmują s2784 Fr. Gerstka, mistrz kowalski, w Gnieźnie, ul. Nołana nr. 88.

Kto sprzeda

maszynę do pisania

z polską ewent. niemiecką tablicą. Łask. zgłosz. do Kurjera Pozn. pod s 5831.

Akwarjum

z wodotryskiem, aparat fotograficzny 10X15, aparat z przynależną obrotową ramą do obrazu 14 cm szeroka, 100X120 cm. do sprzed. Borki, ulica Bukowska nr. 41. Obiecy można od 8-5. s2686

Baczność!

Z powodu choroby właściciela na sprzedaż:

pies do polowania, pies do pogwórze, dryling nowy, szambowski, około w 60-rym stanie. s2667

LEHMANN, Wierzbno p. Daniszynem.

Fortepjan

pelesandrowy (akrydło) pancer krzyżowy, przedwojenny towar, do br. rekonstruacji na sprzedaż. A. Brzaj, św. Marcina 65, w polw. part. prawo II. wchod.

Moja ci od 19 lat w najlepszym położeniu dobrze prosperująca

piekarnia

z domem, 2 składami, 2 mieszkaniami, ogrodem i pół morga ziemi z powodu podległego wieku zarzą na sprzedaż. s124 Schümke, Trzemeszno.

Korzystna lokata kapitałów.

Dom

tuż przy Głogowskiej ul. pol., nowa budowa piękna, tylko 213 pok. mieszkania. Dzierżawa obecna bez podwyższenia mk. 19.000, a od 1. 7. er. 21.000, cena mk. 250.000, zal. 60.000.

dom handlowy przy ul. Głogowskiej, dzierżawa 17.000 mk., cena 240.000, zal. 40.000.

dom przy botanicznym ogrodzie, dzierżawa 28.500 mk., cena 350.000, zal. 60.000.

dom przy botanicznym ogrodzie, dzierżawa 24.000 mk., cena 288.000, zal. 50.000.

2 domy handlowe przy ul. Następcy tronu, dzierżawa 23.600 mk., cena 215.000, zal. 50.000.

dom przy ul. Jadwigi, dzierżawa 9.500 mk., cena 118.000, zal. 25.000.

2 domy handlowe w centrum miasta, 2 ul. front, dzierżawa 24.000 mk., cena 345.000, zal. 45.000.

dom handlowy przy ul. św. Marcina, dzierżawa 15.000, cena 220.000, zal. 30.000.

dom handlowy i przemysłowy przy Alejach, dzierżawa 40.000, cena 600.000, zal. 60.000.

dom z ogrodem 2550 przy Alejach, dzierżawa 40.000, cena 640.000, zal. 70.000.

dom przy Alejach z ogrodem, tylko jeden lokator, dzierżawa 35.000, cena 500.000, zal. 100.000.

dom przy Ogrodowej ul., dzierżawa 13.000, cena 155.000, zal. 30.000.

dom handlowy przy ul. Rycerskiej, dzierżawa 20.000, cena 285.000, zal. 55.000.

dom handlowy przy ul. Rycerskiej, dzierżawa 17.000, cena 255.000, zal. 50.000.

dom przy placu Działowym, 2 ul. front, dzierżawa 18.000, cena 250.000, zal. 45.000.

dom przy placu Działowym, dzierżawa 7.800, cena 101.000, zal. 20.000.

dom handlowy przy pl. Wolności, dzierżawa 75.000, cena 1.300.000, zal. 200 do 300.000.

dom handlowy przy pl. Wolności, dzierżawa 40.000, cena 650.000, zal. 70 do 80.000.

piękna wila z ogrodem 2110 m. na Wildzie z 6 altanami, dzierżawa 10.000, cena 160.000, zal. 35.000.

wila obok bot. ogrodu z pięknymi 3 miesz. o 4 pok. i dużym ogrodem owoc., dzierżawa 4500, cena 74.000, zal. 34.000.

wila obok bot. ogrodu z 4-ma miesz. o 5 i 2 pok. z ogródkiem, dzierżawa 5000, cena 73.000, zal. 30.000.

wila blisko teatru miejskiego o 14 pok. z ogrodem, cena 140.000, zal. 50.000.

piękna wila przy teatrze miejskim z meblami o 20 pokojach, cena 500.000, zal. 200.000.

Majątek rycerski 1050 morg w pow. wąbrzeskim (Briesen) 35 koni, 40 sztuk bydła, 30 świń, ca 350 sztuk drobiu, bud. dobre, dom o 8 pok. w parku. Wielkie zapasy. Martwy invent. nadkompletny. 4 i pół km. od stacji. Ziemia zdrowa i urodzajna. Cena 500.000, zal. 150—200.000.

W Księstwie 630 morg dobrej gleby z obfitym inw. bud. dobre, cena za morgę 500 mk., zal. 80.000.

Folwark 245 morg pod Pólskimi z całym inventarzem żywym i martwym, bud. dobre, dom o 8 pok. w parku 12 morgowym i owocowym, 3 i pół km. od stacji. Cena 170.000, zal. 80.000.

Również mam jeszcze wiele innych domów, wil., majątków, gospodarstw, fabryk i terenów pod bud. fabryk korzystnie do nabycia.

M. Kudłowski, Jubiler, Interes roln. i hipot. zal. 1882.

Poznań, ul. Augusty No. 10 a. Tel. 5036.

Następujące majątki

w Księstwie polecam na sprzedaż: 2360 morg. z zaloską 400 tys. mk.; 2400 morg. z gorzeńską z zal. 600 tys. mk.; 2300 morg. z zal. 600 tys. mk.; 2500 morg. z zal. 175 tys. mk.; 1300 morg. z zal. 300 tys. mk.; 500 morg. w mieście, z zal. 175 tys. mk.; 570 morg. przy mieście gminnej, z zal. podł. ugody. Zgł. upr. W. Stojanowski, Poznań, Przedsiębiorstwo rolniczo-komisowe.

Złote zegarki :: 8- i 14-karatowe ::

dobrze regulowane, w wielkim wyborze, pierwszorzędnej fabryki — przy bardzo przystępnych cenach mają na sprzedaż. s104

W. FLACZYŃSKI - zegarmistrz - Książ

Polecam wszelkie

maszyny rolnicze.

Dołowników i siewników mogą we większych ilościach dostarczać.

Dwa automobile „ADLER”

2 i 4 cylindrowe maszyny do pisania z polskim alfabetem natychmiast na sprzedaż. s341

Skład maszyn St. Rafajczak - Poznań

rolniczych - Tylna Chwaliszewo 26. Telefon 2370.

Korzystna okazja!

Z powodu choroby właściciela jest w Poznaniu zaraz albo później stary renomowany pierwszorzędny

skład delikatesów, kolonj, win z winiarnią

do sprzedania. Do objęcia potrzeba 20 tys. mk. — Oferty uprasza się przysłać do ekspedycji Kurjera Pozn. pod s 82.

Bardzo dobrze prosperujący

wiekszy skład cygar

w centrum miasta, przypadkowo do sprzedania. Łaskawe oferty uprasza się do eksped. Kurjera Poznańsk. pod lit. s 5632.

Skład bławatny i artykułów męsk.

wraz z domem do sprzedania. Zgł. skrzynka pocztowa 23. Szamotuły. s105

Zarząd leśny

majętności Rossoszyce

stacja kolej. Siłownia poszukuje 170 000 2—3 lat. Banksanki (Banksleifer)

50 000 sadzonek świerkow. 30 cm.

35 000 sadzonek jesionowych 100 cm.

60 000 rocz. sośniny,

50 000 2 let. sośniny. s96

DRZEWO

cała gotowa do piecy

centralnych ogrzewań jako szut

kolosowy polecam listą ilość z odstąpieniem do domu. s506

P. Drożdż, materjały opałowe, ul. Wilhelmowska 7, telefon 2483

Składniac: Karsz, ul. Kolonowa 1

Poszukuje miechów

1/2- i 2-otr. płócianych i futu

rych w ilości od 10—200000 szt

Zgł. do eksp. nin. pisma pod s5748

ZIECIAR, s376

ul. Wielka Berlińska nr. 82

ul. Wielka Berlińska nr. 82

ul. Wielka Berlińska nr. 82

ul. Wielka Berlińska nr. 82

ul. Wielka Berlińska nr. 82

WINA MUSUJĄCE:

Ewald Edel Exquisit - Siligniller extra cuvée

w większych i mniejszych partiach. n 2010

HUNGARIA - HURTOWNY SKŁAD WIN.

Tłuste gęsi, indyki, kury, kaczki i gołębie

ma zawsze świeże i poleca po cenach normalnych

skład delikatesów n 2090

B. GLABISZ - Sw. Marcin

nr. 14. s3

ZGUBA

Zgubiono w tych datach w „Gazecie” pa-

guetres w składzie uciekło zwo-

zono z dwiema fotografiami i pa-

nierami. Uczeń waga znalazł upo-

sz się o oddanie za wynagrodze-

niam w eksped. Kurjera pod s5839

Hotel Rzymski

Codziennie od godz. 5 ej

HERBATKA

Z KONCERTEM.

Plaszcz gamowy

dla panów

o 195. — 525. — mk.

n49 na skórze

Upasze się o podanie

górnej objętości.

Wysyłka za zaliczką.

Wymiana dozwolona.

MAX COHN jr., Poznań

ul. Bismarka 1. Zal. 1968.

Towary futrzane

Kamiesz skórzane do zawi-

ania. Kamiesz męskie i dam-

skie do wiozania. Obrazy

skórzane do jazdy konnej.

Powózki dla rolnictwa

1000

1000

1000

1000

1000

1000

Po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, spodobano się Panu Bogu zabrać naszą jedyną, ukochaną córeczkę

Sylwie

w 1. wiosnie życia.

W ciężkim smutku pogrążeni rodzice

Marja Edgar Menthe.

Poznań, 10. 3. 19.

Nowa Ogrodowa 59.

z5859

Dnia 10. marca zmarł po kilkudniowej chorobie nasz najukochańszy ojciec i dziadek śp.

Adolf Sell

główny nauczyciel emeryt.

w 74 roku życia.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w czwartek o godz. 9 rano w kościele św. Marcina, pogrzeb tegoż dnia po południu o godzinie 4. ze Zakładu św. Józefa.

z5860

W smutku pogrążone

dzieci i wnuki.

Poznań, 10. III. 1919.

W niedzielę, 9 marca rano, o godz. 5, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, nasza najukochańsza córka, najdroższa siostra i ciotka ś. p.

Stanisława Wielandówna

w 20 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, 12 bm. o godz. 4 i pół z domu żałoby przy ul. Fabrycznej 20. Msza św. w kościele Bożego Ciała. O czym donoszą krewnym i znajomym

w ciężkim smutku pogrążeni

rodzice i rodzeństwo.

z5858

Dla wykonania prac nad Pożyczką Państwową

będą biura nasze

n2121

w czwartek, dnia 13. marca rb. dla publiczności zamknięte.

Bank Przemysłowców,

E. G. m. b. H.

Książki szkolne

Gramatyki, pisownie, ćwiczenia, stylistyki

Bogucka, Niewiadomska, Warkówna. Podręcznik do

ćwiczeń ortograficznych 7.50

— " — Pierwsze ćwiczenia do nauki poprawnego

pisania, st. p. I. 1.45, II. 1.45, III. 1.45, IV. 1.45

Dzierżanowska, Niewiadomska, Warkówna. Gramatyka

języka polskiego z ćwiczeniami, opr. 7.45

— " — Krótka gramatyka polska 1.10

Drzewiecki K., Początki gramatyki języka polskiego

6.60

— " — Pisownia polska 2.20

Kokowski W., Krótka składnia języka polskiego

3.60

— " — Etymologia 3.60

Komaricki L., Stylistyka polska 10.80

Krynki A. A., Gramatyka języka pol. 7.20

Majewski St., Nauka pisowni polskiej, cz. I. 1.80,

cz. II. 2.40, cz. III. 1.50

Maleczyńska J., Mała gramatyka polska 1.50

Niewiadomska C., Gramatyka elementarna 1.45

— " — Rok gramatyki, I. — 95, II. 1.45, III. 1.80, IV. 1.80

Ościelka L., Diktanda 4.20

— " — Składnia języka polskiego 2.40

Perkowska Z. i Hertzbeizanka M., Nauka poprawnego

pisania, cz. 1-3 po 2.90, cz. 4 i 5 po 3.85

— " — Diktanda 6.—

Sadowska M., Krótka gramatyka języka polskiego

2.40

— " — Krótkie zasady pisowni polskiej 1.90

— " — Krótka stylistyka 1.90

Suchowiat L., Pisownia polska 1.30

Szober St., Pisownia polska 2.40

Wójcicki K., Ćwiczenia porównawcze z dzieł

dziny poetyki I. 7.80, II. 4.80

— " — Stylistyka i rytmika polska 2.—

Zimowski, Gramatyka polska 2.—

Wysyłka tylko za poprzednim nadesłaniem należności z dołączeniem

10 fen. do każdej marki na poro — Kolegi obzerne

bezpłatnie. — Pocztowe konto czerkowe: Wrocław 14522. n2037

M. NIEMIERKIEWICZ, KSIĘGARNIA I SKŁAD NIEMI

Poznań, plac Wilhelmowski nr. 3. — Telefonu nr. 2448.

Walne Zebranie

pod przewodnictwem Spółki odbędzie się

we wtorek, dnia 25. marca 1919 roku

o godzinie 3. po południu

na sali hotelu „Wiktoria” w Pleszewie

Porządek obrad:

1. Sprawozdanie z urzędowej pracy związku
2. Sprawozdanie kasowe za rok 1918
3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej
4. Zatwierdzenie bilansu i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej
5. Podział zysku
6. Uchwała w sprawie § 49 prawa spółkowego
7. Zmiana § 44 statutu
8. Wybór 4 członków Rady Nadzorczej
9. Wnioski bez uchwał.

Sprawozdanie kasowe za rok 1918 wyłożone jest dla członków Spółki w lokalu kasowym.

Odbiór na powyższe Walne Zebranie nie stawia się przepisami ustawami liczbą członków, aby można powziąć uchwałę dotyczącą zmiany statutu, natomiast naznaczone na ten sam dzień o godzinie 3 1/2 po południu w tym samym lokalu drugie Walne Zebranie, które bez względu na ilość obecnych członków w myśl § 36 ust. 2 statutu o zmianie statutu postanowi.

Pleszew, dnia 18 lutego 1919.

Bank Pożyczkowy w Pleszewie

Eintragung Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung

Rada Nadzorcza

X. Niesiołowski

prez.

PRACA

Przy 9 klasowej szkole średniej dla chłopców wakuje 3 posady dla nauczycieli szkół średnich oraz 1 posada dla nauczycieli mianowicie:

- 1 posada dla nauczyciela szkoły średniej od 1. kwietnia (zdolność do udzielania nauki języka francuskiego),
- 2 posady dla nauczycieli szkół średnich od 1. lipca (zdolność do udzielania nauki o matematyce i fizyce, oraz języku francuskim i niemieckim).
- 1 posada dla nauczyciela od 1. lipca (śpiew i gimnastyka).

Dochód nauczycieli szkół średnich składa się z prawnie ustanowionego dochodu nauczyciela szkoły ludowej (dokładki na mieszkaniach dla żon, mk. 570.—, dla kawał. 380.— mk.), dokładki miejscowej mk. 700.— oraz 10% od pensji stałej i dokładek na starość. Pensja najwyższa wynosi mk. 4900.—

Dochód nauczyciela składa się z prawnie ustanowionego dochodu nauczyciela szkół ludowych (dokładki na mieszkaniach dla żon, mk. 570.—, dla kawał. mk. 350.—), dokładki miejscowej mk. 250.— (po 10 latach mk. 350.—), oraz 10% od pensji stałej i dokładek na starość. Pensja najwyższa wynosi mk. 4550.—

Prócz tego otrzymują wszyscy nauczyciele dokładki drożyzniane podług taryfy dla urzędników państwowych.

Wszyscy reflektanci muszą najdokładniej znać język polski.

Zgłoszenia należy nadsyłać do 20. marca rb.

Inowrocław, dnia 4. marca 1919.

MAGISTRAT

Arter.

Miejska poradnia zawodowa i pośrednictwo miejsc dla uczni rozrządza wkręca listy różni uczni i uczeni Brakną jednakże zapotrzebowania wolnych miejsc także takich poza Poznaniem. A z tem uprasza się panów prywatnych, mistrzów i mistrzyń o wolne miejsca nauk w swoich przedsiębiorstwach i warsztatach z dokładnym podaniem warunków jak najprędzej nam podać.

Miejska poradnia zawodowa i pośrednictwo miejsc dla uczni, Poznań — Plac Świeżyński nr. 9

Chemik i asystent, długoletni kierownik większej kurowni, lat 40, dotychczas w niewyopowiedzianym miejscu, poszukuje stanowiska jako

kierownik lub dyrektor cukrowni

w Księstwie Poznańskim lub w Prusach Zachodnich. Zgłoszenia u nasza się do eksped. Kurjera Poznańskiego pod literą z 5655.

Dla leniej dziewczyny wiejskiej poszukiwano umieszczenia, wchowania, kuje się

gdzieby pomagając w wszystkich pracach gospodarstwa mogła wyuczyć się na gospodnicę wiejską Łaskawe zgłoszenia u nasza się do eksped. Kurjera Poznańskiego pod literą z 5740.

Zdolna ekspedientka

potrzebna od 1. 4. lub później. Uprasza się o pismienne zgłoszenie do eksped. Kurjera Poznańskiego pod literą z 5740.

B. Adamczewski

Wilemowska 13. d110

Od 1. kwietnia b. r. wakuje posada

n1987

kierownika

Sekretarjatu dla Rolników

przy Związku Spółek Ziemniaków.

Rutynowani zbożowcy

z dłuższą praktyką na kierowniczym stanowisku w spółkach, zechcą nadesłać swe zgłoszenia z podaniem życiorysu, pretensji i t. d. do

Patronatu Spółek,

Poznań. Skrzynka pocztowa 290.

W Banku Ludowym w Starogardzie wakuje od 1. kwietnia r. b. posada

d95

członka zarządu (dyrektora).

Łaskawe zgłoszenia li tylko fachowców przyjmuję

Nada Nadzorcza, Nacórski, prezes.

Kasjer-sekretarz

dominialny, kawaler, lat 25, obeznany z korespondencją w języku polskim i niemieckim, prowadzący księgowość handlową i gospodarczą, oraz wszelkie sprawy kasowe, poszukuje posady

Łaskawe zgłoszenia u nasza się do eksped. Kurjera pod z 267.

Początkująca kucharzowa

z leżącym domem, poszukuje od 1. 4. stosownej posady.

Zgł. do eksp. nin. pisma pod z5789

Ekspedientek,

młodszych panienek,

krawcowych i kantorzystek

poszukuje na stałe zatrudnienia

M. Malinowski,

Bazar okryć damskich.

St. Rynek 57. Telefon 1189

Panią z lepszego domu

może się zaraz

zająć jako — ekspedientka

C. Pasowski, drogerja.

Ul. Jadwigi 4. z5732

Pisarz gospodarczy, lat 24,

poszukuje

posady

gdzieby się mógł wydoskonalić na

z podaniem rekomendacji do eksp. Kurjera Poznańskiego pod z 5714

Eksped. Kurjera Poznańskiego pod z 5714

Eksped. Kurjera Poznańskiego pod z 5714

Koniczyny

czerwoną, białą,

zółtą, przelot,

lymoleusz, reigras

oraz wszelkie nasiona jak seradeli i t. d. poleca po niskich cenach

służąc na życzenie próbkami.

n1816

Magistrat.

Do wyszłej szkoły dawać

Grodzisko poszukuje się od 1. 4

trzech egzaminowanych

nauczycielek.

Zgłosz. z podaniem życiorysu,

dołączeniem odpisu świadectw i po-

daniem pretensji uprasza się nie-

zależnie nadesłać.

n2125

Grodzisko, obw. poznań, 27. 2. 1919

Magistrat.

PANNA lub d 99

wdowa bezdziet.,

która jest w szwagrze, wszelkich pra-

cach domowych, w handlu koloni-

restauracji obeznana, może się

stwierdzić, że jest dołącz. fotogr.

W. GROCHOWSKI, Kocyna.

Potrzebna od 1. kwietnia br. na

osobny foliark

gospodynii

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i zmywaniem naczyń

z gotowaniem i